KAZANIE

Ná Záczęciu Jubileuszu Wielkiego, w Kościele Przeświętney Kollegiaty Łowickiey Roku 1751. dniá 16. Májá w Niedzielę Czwartą po Wielkieynocy,

z Roſkazu

J. O. Xiążęciá JMci

ADAMA

z Liptowá y Oráwy

KOMOROWSKIEGO

Arcy-Biſkupá Gnieźninſkiego,

PRYMASA

y Pierwſzego Xiążęciá Kroleſtwá Polſkiego y W. X. L.

MIANE

y

Do DRUKU PODANE

Przez X. Dymitra Fránciſzká Kola,

Zakonu *Scholarum Piarum*

& SUÆ CELSITUDINIS PRIMATIALIS Teologa.

w WARSZAWIE
w DRUKARNI J. K. M. y Rzeczy-poſpolitey w Collegium XX. *Scholarum Piarum.*

Jmprimatur
CAROLUS FRIDERICUS
KRENI U. J. D. Cancellarius
Cathedralis Płocenſis, Conſiſtorij Generalis Varſavienſis
Judex Surrogatus

mpp.

KAZANIE.

Adjuvantes hortamur, ut non in vacuum gratiam Dei recieipiatis. 2. Corinth. 6.

Z pomocą przeſtrzegamy, y upominamy, ábyście nie pró-żno łaſkę Boſką odbierali.

MA P. M. Łaſka Boſka pewne czaſy ſwoie, ma dni, y momenta właſne, w ktore ſię ludziom obficiey, chętniey, y ſkuteczniey udzielać raczy; Zawſze nam w prawdzie według S. Ewangelij, zawſze mowię ſzukać, kołatać, y proſić każą: *Quærite, petite, pulſate;* ale to, czego ſzukamy, ználeść, to, o co proſiemy ziednać, tam gdzie kołacemy otworzyć, ſobie to ſamey, y upátrzonym od ſiebie momentom, od wiekow przeyrzanym, zoſtawiła Łaſka: *Tempora & momenta, quæ Pater poſuit in ſua poteſtate.* Właśnie iak owa doświadczona w Betſaidzie ſadzawka, ktora tylko pewnych godzin zbawiennemi dla zdrowia ludzkiego wzruſzała ſię ſkutkami: *Angelus Domini deſcendebat ſecundum tempus in piſcinam & movebatur aqua.* Szczęśliwy, y Błogoſławiony ten, kto ſię ná tych właſnych y ulubionych momentach łaſki znać umie, kto ich upilnuie, właśnie iak owi około Betſaidy pacyentowie, pilnuiący zbawiennego oney wody dla zdrowia ſwego wzruſzenia: *qui prior in piſcinam deſcendiſſet poſt motionem aquæ, ſanus fiebat, à quacunque detinebatur infirmitate;* nieſzczęśliwy zaś, y zginiony ten, kto ſię na tak koſztownych y nieoſzacowanych nie zna chwilach, znać ſię na nich niechce, y nie umie: tak właśnie iak owe nieſzczęśliwe, Miaſto Jerozolima, łzami ſamego Zbawiciela naſzego opłakane: *videns Civitatem flevit ſuper illam.* A coż to proſze na ten czas, z oczu Zbawiciela naſzego łzy tak wycisnęło obfite? nie owe, nie, P. M. kryminały, y zgorſzenia, ktore w owym panowały Mieście, nie owe gwałty, krzywdy, emulacye, nieſzczerości, y chytre zdrady ktorych głos rozlegał ſię po ulicach Jerozolimſkich: *in plateis eius clamaverunt uſura & dolus,* nie owe naoſtatek ktore w krotce w onym Mieście náſtąpić miało zamordowanie na krzyżu Jednorodzonego Syna Boſkiego; Ale iedna niebaczność, y

nierozeznanie czasow, y momentow łaski nawiedzenia swego, na ktorych, że się niepoznała Jerozolima, zginęła, przepadła, y kamień sam na kamieniu tam niezostał: *quia non cognovisti tēpus visitationis tuæ, non reliquent in te lapidem, super lapidem.* Ta niebaczność, y nieszczęśliwe nierozeznanie, żeby y na nas P. M. niepadło, pod te czasy otwieraiącey się dla nas Jubileuszowey łaski, przestrzega, y głosem wielkim woła na każdego wielki Apostoł Narodow, w ktorym nigdy nieprożną była łaska, Paweł S. woła mowię, y przestrzega, áżebyśmy tak kosztownego y zbawiennego czasu chwilom, teraz się nam podaiącym, prożno, marnie, y bez pożytku z niepowetowaną szkodą włásną przeminąć y upłynąć niedali: *Adjuvantes hortamur ut non in vacuū &c.* A ktosz iest proszę taki, co się ná tak szczęśliwych łaski niezna momentach? kto iest taki, co tak nieoszacowanym chwilom zbawienia, prożno schodzić y przemiiać daie? Oto P. M. nie kto inszy, tylko ten; ktokolwiek ná otwieraiący się Jubileuszu S. czas zapatruie, albo prożen wiary z indyfferencyą, iako czynią heretycy, y od kościoła Bożego odszczepieńcy; álbo z oziębłością, prożen Chrześciańskiey pobożności uczynkow, iako ladaiacy katolicy; álbo na ostatek prożen pokuty szczerey, y prawdziwey, iako nieupamiętani w złym grzesznicy. Trzy stany Osob nieszczęśliwych, y przez prożne odebranie łaski Jubileuszowey nieskonczenie szkoduiących; Heretyk przez niedowiarstwo, zły y oziembły katolik przez lenistwo, grzesznik zapamiętały przez zatwardziałość w złym, y w nałogach swoich nieupamiętanie. Przeciwko ktorym ná kontrapunkt, we trzech dalszey mowy moiey Punktach, trzy wyrażę przestrogi. Pierwsza iest:Ześmy otwieraiącą się nam łaskę Jubileuszową obchodzić powinni, y przyiąć, sercem nie prożnym, ále pełnym wiary, iako katolicy. Druga przestroga: żeśmy tęsz łaskę Jubileuszową przyiąć powinni sercem nie prożnym ále pełnym pobożności, iako Chrześcianie. Trzecia: żeśmy tę świętego Jubileuszu łaskę przyimować powinni sercem nieprożnym, ále pełnym Ducha pokuty, iako grzesznicy. Trzy przestrogi, ná trzy kazania teraźnieyszego założone części: *Adjuvantes hortamur ut non in vacuum Gratiam Dei recipiatis,* za Arcypasterską Benedykcyą Prymacyalną: na większą Cześć y chwałę Utaionego w Nayśw: Sakramencie Boga, z ktorego zrzodeł zbawiennych wszystka ta spływa na nas łaska.

Punkt

Punkt I. BOg wſzechmogący rożne ludowi ſwemu wybranemu ſtanowiąc święta y uroczyſtości, oraz opiſuiąc im tychże obchodzenia ſpoſoby w Kſięgach Lewitow, poſtanowił też między inſzemi Uroczyſtościami, Swięto Jubileuſzowe, y dla tego obchodzenia takie opiſał uſtawy: Levi. 25. *Clanges buccina propitiationis tempore, in univerſa terra veſtra, & ſanctificabis Annum quinquageſimum, vocabisque eum remiſſionem, & liberationem cunctis habitatoribus terræ, ipſe eſt enim Jubilæus.* Słuchaycieſz co Bog Wſzechmogący przykazuie wiernemu ludowi ſwemu: *Hæc dicit Dominus*;co lat pięddzieſiąt Duchowieńſtwo z dyſpozycyi Naywyſzego Kapłana, po wſyſtkim kraiu ludu wybranego Boſkiego, otrąbią y publikować będą Jubileuſz,iako czas do ubłagania Majeſtatu Boſkiego poświęcony ſzczegulniey, *Clanges buccina propitiationis tempore, in univerſa terra veſtra.* A za tą publikacyą, y otrąbieniem każdy ten czas święcić y obſerwować będzie, iako miłościwe lato odpuſzczenia, *vocabiſque eum remiſſionem*, iako Rok wolności, *& liberationem*, na oſtatek, iako rok przywrocenia każdego do praw y poſſeſſyi utraconey, *& reverſion cunctis habitatoribus terræ.* Trzy oſobliwſze Przywileie, y łaſki ſtarozakonnemu Jzraelitow Jubileuſzowi nadane, iakoby cień ieden, y Figura, łaſk do Jubileuſzu Swiętego,ktory Kościoł Prawowierny obchodzi przywiązanych:*omnia in figura contingebant eis.* To bowiem ieſt prawdziwie miłościwe lato odpuſzczenia, iuż nie długu iakiego ſumm zaciągnionych, ále winy karania za grzechy, ſprawiedliwośći Boſkiey od nas należącego: *Sanctificabis Annum quinquageſimum, vocabisque eum remiſſionem cunctis habitatoribus terræ, Ipſe eſt enim Iubilæus.*To miłościwe obchodząc lato, cożinſzego czyniemy P.M.tylkotrzy z oſobna Artykuły wiary náſzey świętey katolickiey, oſobliwſzym ſpoſobem, publicznym ſollennizuiemy y święciemy wyznaniem: to ieſt,te po ſobie idące w ſkładzie Apoſtolſkim Artykuły: Wierzę Swięty Kościoł powſzechny, Swiętych obcowanie, grzechow odpuſzczenie. Albowiem, wiernym umyſłem Chrześciańſkim przyimuiąc y obſerwuiąc Jubileusz: wyznaiemy Wiarę powſzechnego kościoła Chryſtuſowego,ktorego widomey Głowie Namieſtnikowi ſwemu ná ziemi, w Oſobie Piotra, przez moc y władzą kluczow Kroleſtwa niebieſkiego oddaną, moc zawiązania y rozwiązania rzeczy do ſumnienia, y zbawienia ludzkiego należących, dał Chryſtus, y

to, co deklaruie na ziemi, to ieſt przyięte y approbowane w niebie, *quidquid ligaveris ſuper terram, erit ligatum & in cœlis*; á zatym kiedy tą Władzą od Chryſtuſa odebraną deklaruie obſerwuiącym Jubileuſz, y kondycye Jego pełniącym, Odpuſt generalny, tak co do winy, iako y co do wſzyſtkiego karania:tę deklaracyą Namieſtnika ſwego na ziemi, akceptuie Bog, y ze wſzyſtkiego nas wypuſzcza karania u ſiebie zatrzymánego, czy natym, czy na tamtym świecie: *ſanctificabis Iubilæum, vocabiſque eum remiſſionem cunctis habitatoribus terræ*. Prożno ſię naprzeciwko tey wierze Kościoła Prawowiernego ſzarpie y porywa z uporem, y błędami ſwemi Herezya, prożno na przeciwko niey przez dwa chytre zarzuty ſwoie powſtaie. Pierwſzy zarzut kacerſki: że Boſkie ſprawy wſzyſtkie będąc doſkonałe,zdawałaby ſię ſprawa odpuſzczenia grzechow niedoſkonała, gdyby Bog odpuściwſzy grzech komu, przecię mu ieſzcze nie odpuścił, ále zatrzymał karanie. Drugi zarzut, że Chryſtus za nas doſkonale uczyniwſzy zadoſyć, coś by to zdało ſię ubliżać zadoſyć uczynieniu Chtyſtuſowemu, gdyby nad tę nader obfitą ſatysfakcyą ieſzcze od nas miano wyciągać co więcey, zatrzymuiąc nam za grżechy karanie. Dwa mowię zarzuty przeciwko prawdzie katolickiey powſtaiące, iako dwie Piekielne bramy, ále cale bezſkutecznie: *portæ inferi non prævalebunt adverſus Eam.* A coż to proſzę ubliżyło doſkonałemu y zupełnemu odpuſzczeniu, ktorym Bog Moyżeſzowi odpuścił grzech niedowiarſtwa na puſzczy? że odpuściwſzy mu niedowiarſtwo, y z niego go uſpráwiedliwiwſzy,przecię go ſkarał śmiercią na puſzczy,z daleka mu tylko ziemię prezentuiąc obiecaną, do niey mu przyiść na ukaranie nie dał. Coż ieſzcze proſzę ubliżyło doſkonałości tey, ktorą Bog Dawidowi cudzołoſtwo, mężoboyſtwo, y prożny ludu popis zupełnie odpuścił? deklaracyą przez uſta Proroka Natana Jmieniem ſwoim daną: *Dominus quoque tranſtulit peccatum tuū*, á przęcię mu karanie tych grzechow zatrzymał,chociaſz po odpuſzczeniu ich; iuż śmierć ná ſyná, iuż powietrze ná kray cały y poddáńſtwo Jego przepuściwſzy.Coż proſzę po trzecie ubliżyło y umnieyſzyło doſkonałey náder obfitey ſatysfakcyi Chryſtuſowey, to,z czym ſię klaryguie y proteſtuie Apoſtoł Paweł S. ze dopełnia ná ſobie, y ná ciele ſwoim czego ieſzczė niedoſtaie męce Chryſtuſowey naydrożſzey: (Coloſſ: c. 1.) *Adimpleo ea, quæ deſunt Paſſionum Chriſti in Carne mea?* Nic á nic cale, tylko

z tad

z tąd większy ieszcze y konwinkuiący dowod prawdy tey, ktorą wierzy, trzyma, y naucza Kościoł Chrystusow, prawowierny, powszechny y nieomylny: że Boskie Miłośierdzie odpuszczaiąc grzesznikowi grzech, Sprawiedliwość Jego Swięta, rezerwuie sobie grzesznika karanie; że Chrystus nader obficie za nas uczyniwszy zadosyć na krzyżu, te swoie tak doskonałe, y nader obfituiące zasługi, chce, y raczy, łączyć z naszemi też satysfakcyami; chyba że tegoż karania, ktore sobie Jego rezerwowáła sprawiedliwość, od Kościoła Chrystusowego przez applikacyą odpustow y Jubileuszu, y tychże zasług Chrystusowych obszernieyszą extensyą, nie tylko co do winy, ále y co do karania, żaydzie kondonacya: *sanctificabis Iubilæum, vocabisque remissionem; quidquid ligaveris super terram, erit ligatum & in cælis, quidquid solveris super terram, erit solutum & in Cœlis.*

A zatym ten iest Artykuł Wiary, ktory, obchodząc Jubileusz S. naypierwey wyznaiemy, że wierzemy kościoł S. powszechny: Powtore, tegoż Jubileuszu S. obserwowaniem, wyznaiemy szczegulniey, SS Obcowanie; to iest, zasług naydroższych Chrystusowych, y Wybranych Jego w Kościele Bożym kommunikacyą, y społeczność: z ktorych applikacyi Jubileuszowe na nas spływaią łaski. Na ostatek wyznaiemy pod ten czas Jubileuszowy, y ten trzeci szczegulniey Artykuł, że wierzemy grzechow odpuszczenie, obszernieyszym y dokładnieyszym niżeli na inszey ktoreykolwiek spowiedzi wyznaniem; bo nie tylko co do winy, ale y co do karania zasłużonego. A tak iuż nie prożnym, ále pełnym prawowiernych sentymentow umysłem, co do Pierwszego punktu, iako Chrześcianie przyimuiąc otworzoną nam Jubileuszu łaskę, ieszcze nam y do drugiey przychylić się trzeba przestrogi: *Hortamur ne in vacuum gratiam Dei recipiatis*, to iest, áżebyśmy tę łaskę nie prożnym ále pełnym wdzięczności, y Chrześciańskiey pobozności uczynkow, sercem obchodzili; áto iest drugi punkt mowy moiey, y waszey P. M. áttencyi.

Punkt II. Przez uczynki Pobożności ktorych nieprożni być mamy, nic inszego nierozumiem, tylko kondycyi y uczynkow pobożnych, Jubileuszowym Processem naznaczonych y opisanych, powinne y należyte wykonanie: ktore, ze oprocz zaleconych, Postow y Iałmuzn, ná Processyach, modlitwach, y obchodach Kościołow naznaczonych, zawisły, Piękną tego upatruię Figurę w księgach Jozue pisma Bożego, gdy z dyspozycyi Bo-

ſkiey, podczas oblężenia Miaſta Jerycho, publiczne obchody nakazał P. Bog wſzyſtkiemu Duchowieńſtwu, y Rycerſtwu przez ſześć dni czynić, około Miaſta Jerycha, *Circuite urbem cuncti Bellatores per diem, ſic facietis ſex diebus*, á po owych przez ſześć dni, każdego dnia po razu obchodach odprawionych, roſkazał Bog Wſzechmogący dnia ſiodmego ieſzcze ſolenniey owe czynić Proceſſye, iuż nie raz na dzień, ále ſiedm razy obchodząc, z Arką Pańſką; á do tego, żeby kapłani trąby Jubileuſzowe mieli z ſobą, y w nie trąbili, za ktorym obchodem mury y fortyfikacye Jerychontſkie ſię poobalać y głoſem trąb iakoby ſzturmowaniem iakim Miaſta onego doſtać mieli, iakoſz y doſtali: *ſeptimo die ſacerdotes tollant ſeptem buccinas quorum uſus eſt in Iubilæo, ſepties circuibitis Civitatem & ſacerdotes clangent buccinis, & conclamabit omnis populus voce maxima, & corruent muri Civitatis.* Coż proſzę P. M. iedno owe z Miaſt Ziemi obiecaney Miaſto Jerycho, Miaſto zamknięte y oblężone reprezentować nam może? tylko nieſkończone miłoſierdzie Boſkie obiecane grzeſznikom pokutuiącym, ále zamknione dla grzechow naſzych, y od tychże grzeſznikow oblężone: *Iericho autem clauſa erat atque munita.* Trzeba by nam wielkim y długim ſzturmowaniem dobywać ſię do niego, przez uczynki cięſzkie pracowite y trudne, álec na tych mieyſce, podczas Jubileuſzowey łaſki, Kościoł práwowierny, z inſtynktu Boſkiego, nabożne Proceſſye, piętnaſtodzienne obchody Kościołow, y wnich modlitwy Proceſſem Jubileuſzowym opiſane naznacza, y wyręcza nas z pracy inſzego ſzturmowania: *Circuibitis Civitatē per ſex dies, & ſeptimo die circuibitis ſepties*, á przy ogłoſzoney Jûbileuſzowey łaſce akceptuie Bog Wſzechmogący tę małą fatygę obchodow naſzych, tę ofiarę modlitw, za tamte trudne y pracowite ſprawy, y otwiera nam ſię miłoſierdzia, Boſkiego odebranie, obala ſię owa ſciana grzechow naſzych zaſtępuiąca nam y przeſzkadzaiąca do odebrania miłoſierdzia á weyście do niego każdemu otwarte ſię ſtaie: *Corruent funditus muri Civitatis, & ingredientur ſinguli per locum, contra quem ſteterunt.* Szczęśliwe obchody, y ſtacye, przez ktore ingres do miłoſierdzia tak łatwo ſię otwiera, przez ktore wſzyſtko, co tylko ieſzcze do nas pretenſyi względem karania za grzechy mieć mogła ſprawiedliwość Boſka, zoſtaie uſpokoione akwietowane y zakwitowane, wſzyſtko cokolwiek má litości w ſkarbnicy ſwoiey miłoſierdzie

Bo-

Boſkie wydaie na grzeſznikow,y obficie ſzafuie: Sprawiedliwość praw ſwoich uſtępuie; miłoſierdzie za ſprawiedliwość wſzyſtko zaſtępuie: *miſericordia ſuperexaltat Iudicium* Ah! P. M. ktożby był tak ſobie ſamemu nieprzyiacielem, żeby tak zbawienney porze czaſu dał prożno y daremnie upłynąć: *Adjuvantes hortamur,ut non in vacuum gratiam Dei recipiatis*, á przecięſz widzę to,y przeczuwam,że będą,á boday nienaywiękſza część takich, ktorym ten czas święty, czas Bogu przyiemny, czas łaſki dobrowolnie ofiaruiącey ſię, prożno, y nadaremno, żal ſię Boże! poydzie? co mowię prożno y nadaremno? ach bodayby ſię natym ſkończyło! ale więcey powiem, co upatruię y przeczuwam,będą tacy, ktorym ten czas, ktory miał być *tempus remiſſionis*, czaſem odpuſzczenia, y uſprawiedliwienia ſię Bogu zewſzyſtkim, ſtanie ſię czaſem, ktory na Sądzie ſwoim zapozwie Bog na świadectwo przeciwko nim: *vocabit contra te tempus*, y obroci im ſię nie w miłoſierdzie, ále w Sąd ſtraſny, y okropną ſentencyą ich zatracenia, y zguby. A to z tey ſamey przyczyny, że chociaż wierzyli y trzymali o Jubileuſzowey łaſce, iako Katolicy, chociaſz czynili y wypełnili kondycye opiſane przez uczynki pobożności, iako przyſtoi Chrześcianom, na iedney nayeſſencyalnieyſzey ſchodziło im kondycyi wyrażoney w tych ſłowach Jubileuſzu: *vere pænitentibus atque contritis*; to ieſt że prożnym prawdziwey ſkruchy, prożnym ſzczerey pokuty ſercem ten czas świety obchodzić, y kondycye Jego odprawo wać będą: y tenci ieſt trzeci y oſtatni punkt kazania teraźnieyſzego, naywięcey naſzę intereſſuiący attencyą: bo na nim wſzyſtko zawiſło, o co nam podczas Jubileuſzu idzie; to ięſt, żebysmy nie prożnym ále pełnym ſzczerey pokuty ſercem go obchodzili.

Punkt III. Ten P. M. ieſt ordynaryiny Proceder ſprawiedliwości Boſkiey, że Bog Wſzechmogący grzechy nam odpuſzczaiąc,co do winy,rezerwuie ſobie zwyczaynie karanie grzeſznika doczeſne lub na tym lub na tamtym świecie; y tak w ordynaryinym grzechow odpuſzczeniu, ma ſwoię część Miłoſierdzie Boſkie, ma teſz ſwoię część y Sprawiedliwość Jego. Miłośierdzie, przez odpuſzczenie y zgładzenie winy, Sprawiedliwość przez zachowanie yzatrzymanie karania. Y ten ordynaryiny poſtępek Sprawiedliwości Boſkiey, widzieliśmy w przykładach Moyżeſza, Dawida y innych Ten zaś ieſt extraordynaryiny, y nadzwyczayny Miłoſierdzia Boſkiego pro-

ceder, że przez moc Łaſki Jubileuſzowey kto iey doſtąpi, nie tylko winę, y grzech daruie, gładzi, y znoſi, ále też Sprawiedliwość Boſka, wſzyſtkie ktore rezerwować zwykła uſtępuie karanie, y ten extraordynaryiny Proceder ma mieyſce przy Odpuſtach zwłaſzcza zupełnych, y Jubileuſzowych, gdzie wſzyſtko właśnie ſamo miłoſierdzie czyni, á Sprawiedliwość wſzyſtkiego uſtępuie, nic ſobie á nic do grzeſznika pretenſyi niezoſtawuiąc. Ale żeby Bog miał kiedy komu odpuścić karanie, á nie odpuściwſzy wprzod winy, tego áni Sprawiedliwość nie może, áni miłoſierdzie Boſkie nigdy czynić nie zwykło; a że Bog wſzechmogący nigdy nie odpuſzcza nikomu winy chyba pokutuiącemu, albowiem ofiarą mu ieſt Duch zafraſowany, ſerce ſkruſzone y upokorzone nie odrzuca, idzie zatym koniecznie, że dla doſtąpienia łaſki Jubileuſzowey odpuſzczenia grzechow, tak co do winy, iako y co do karania, potrzeba nam ſię koniecznie zdobyć ná ten Duch zafraſowany, y na to ſerce ſkruſzone práwdziwie,to ieſt obchodzić, y przyimować tę otworzoną nam Jubileuſzową łaſkę ſercem nie prożnym ále pełnym Ducha pokuty: *Attendite ne in vacuum gratiam Dei recipiatis*, Ale coż tu czyni przewrot ſerca ludzkiego grzechem zepſowanego, z grzechem że tak rzekę, ſprzyiaźnionego y do grzeſzenia długim wprawionego zwyczaiem. Oto przez owe kryminalne przywiązanie do nałogu, namiętności y pożądliwości ſwoich, to ſobie zakłada, y figuruie, co w żadnym nigdy ani ordynaryinym áni extraordynaryinym porządku Łaſki być niemoże. To ieſt áby ſię przy grzechu y grzeſzeniu, przy namiętnościach y pożądliwościach, przy nałogu y przywiązaniu aktualney do złego chęci dobrowolney zoſtawſzy, y ſercem ſię od nich nie odłączaiąc; karánia zá to y Spráwiedliwości Boſkiey uniknął: y w tey nieſzczęśliwey perſwazyi, w tey omylney, y pełney zawodu dyſpozycyi, obchodzi Odpuſty, y Jubileuſze odprawuie: obſerwuie wſzyſtkie inſze opiſane kondycye, krom iedney iednak dopiero námienioney y nayeſſencyalnieyſzey, ktora ieſt, ſerce y umyſł pełen Duchá Pokuty, uczęſzcza do ſpowiedźi, przyimuie Kommunie, á wſzyſtko niegodnie, zle y świętokradzko, bo prożnym pokuty ſzczerey y prawdźiwey ſercem. O! iak wielu, Moy Boże! podczás tych dni Jubileuſzowych ſpowiedać ſię będą, á ſpytáni od Spowiednikow o żal, gotowi będą zawſze w

uściech

uściech mieć odpowiedź, żáłuię! ále Serce ich, Serce niepokutuiące, Serce ſkrytą inklinácyę y nieprzerwáną ligę z grzechem y námiętnościámi máiące,Serce ich mowię dáleko będzie y zminie ſię z uſtámi; *Cor eorum longè à labiis eorum.* Będźie owe do konfeſſyonałow ciśnienie ſię, owe grzechow ſwoich uſtámi wyznánie, owe bicia ſię w pierśi, y podczás łzy ſame z oczu ſię ciſnące, á czy możnaſz już y z tego wſzyſtkiego wnośić że ſą *verè contriti & pænitentes?* Ty ſam Pánie, ktory ieſteś ſercá przenikáiącym, poznáć y wiedźieć raczyſz. Ja nieśmiem wyráźić czego ſię obawiam, muſzę iednák y powinienem dla przeſtrogi powiedźieć, że te wſzyſtkie znaki częſtokroć ſą oboiętne. Wielu przy tym wſzyſtkim nie ſamę pokutę, ále pozor prożny y ápparencyą pokuty czynią: A to dla tego, że ſerce ich y przywiązány do złego áffekt, wola ich mocno záſtárzáłym obowiązána nałogiem, żadney konnexyi, żadney korreſpondencyi z temi wſzyſtkiemi pozorámi zwierzchniemi niema,y mieć nie będźie. Nie záwodzmy naymilśi y nie oſzukuymy zmyśloną Pokuty ápparencyą. Prawdziwa pokutá ieſt tá, ktora tak żáłuie zá grzechy, że ſię do nich więcey niewraca, wrocić nigdy nie myśli áni obiecuie; ták ſię wyrzeka grzechow, y ták ſię z niemi rozſtáie, że niemaſz okázyi, ktorey by od śiebie nie oddaliſá, niemáſz ták mocnego przywiązánia,ktoregoby nie potargáłá,y nie rozerwáłá, niemáſz ták potężney y gwałtowney ſkłonności, ktoreyby nie odſtąpiłá, kiedy ieſt ſumnieniu zawodem, niemáſz ták zyſkuiącey profeſſyi, zábiegu, y induſtryi; ktorey by nie zárzuciłá, kiedy ieſt z ſkrupułem y niebeſpiecznſtwem grzechu. Ten ci ieſt Duch pokuty prawdziwey y ſzczerey, bez tych rezolucyi, y dyſpozycyi, niemaſz Opuſtu, niemáſz indulgencyi, niemaſz Jubileuſzu, ktory lubo dla grzeſznikow Kościoł S. otwiera, iednákże go nie grzeſznicy ále prawdźiwi Penitenći *verè Contriti & pænitentes* tylko doſtępuią: ná tey iſtotney y eſſencyalney kondycyi wſzyſtkie inne Jubileuſzowe Kondycye ſą záſadzone, bez tey wſzyſtkie inne będą nie pomocne.

A zá tym Konczę ſłowy Apoſtołá *Probet autem ſe ipſum homo.* Każdy ktokolwiek pragnie Jubileuſzowey doſtąpić Łáſki, niech ſię ſam ſiebie doświádczy, niech ſię doświádczy ſercá y ſumnienia ſwego, czy w tych Ducha pokutuiącego dyſpozycyach náwrocenia ſię ſwego do Bogá, odwrocenia ſię od wſzelkiey obrázy Boſkiey znayduie ſię, *Probet autem ſeipſum ho-*

 mo;

mo; Otwiera ſię pod te dni święte ſkarb Łáſki, ſkarb záſług Zbáwiciela, ſkarb Miłośierdzia Boſkiego, nie potrzebuie od nas więcey tylko odwrocenia od grzechu, náwrocenia do ſiebie przez Pokutę ſerca, kto ſię w tey nie czuie diſpozycyi kogo álbo zły nałog, álbo ſkłonność nieprzyſtoyna, albo przyiaźń, y zabrána ládájáka konfidencya, álbo roſkoſz, y zmyślność niepowſciągliwa, álbo chciwość mienia doczeſnego: czy przez godziwe, czy nie godziwe ſpoſoby, nienáſycona, álbo pożądliwość ślepa trzyma w obowiąſkach, álbo záwźiętość, y rankor nieupámiętány y nieprzeiednány, táki káżdy niech ſobie wczeſnie owę Apoſtołá Swiętego applikuie admonicyą? *Infelix homo! divitias gratiæ Dei contemnis, & theſaurizas tibi iram in die iræ:* Nieſzczęśliwy człowiecze, ktory ſkárby Łáſki Boſkiey ſobie ofiárowáne znieważaſza one prożno y nikczemnie zániedbywaſz, wiedz że o tym, że ten Skarb łaſki obroci ſię Tobie w ſkarb ſtráſznego gniewu, ktory ſobie dla zátwardziáłego, y niepokutuiącego ſercá uſtáwicznie ſkarbić nieprzeſtáieſz: *Theſaurizas Tibi iram in die iræ, ſecundum duritiam, & cor impænitens.*

Ah! Ukrzyżowány Zbáwicielu nie dopuzczay tego, abyśmy ten Skarb Łáſki ná więkſze ſkárbienie gniewu Bożego ſobie obrácáć mieli. Weyrzyi ná ten lud Krwią twoią Nayświętſzą odkupiony; Weyrzyi ná Te duſze ktore cię tyle pracy, tyle ran, y mąk podiętych y Smierć ſámę ná oſtátek koſztuią, *quos pretioſo ſanguine redemiſti:* A weyrzyi tym weyrzeniem ſkutecznym, ktorym weyrzałeś ná Piotrá po záprzeniu, ná Mágdalenę pokutuiącą po wielorákim zgorſzeniu. Náwroć nas miłościwie do ſiebie, day ſkuteczną łáſkę náwrocenia do ſerc náſzych, *Converte nos Deus Salutaris Noſter* á odwroć gniew twoy od nas. Co nam wſzyſtkim day Boże. Amen.

